

KOMMISSIONENS HENSTILLING

af 27. maj 2005

om autentificering af euromønter og håndtering af euromønter, der er uegnede til at være i omløb

(meddelt under nummer K(2005) 1540)

(2005/504/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 211, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ifølge Rådets forordning (EF) nr. 1338/2001 ⁽¹⁾ af 28. juni 2001 om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri, har kreditinstitutter og alle andre institutter, der som led i deres virksomhed deltager i håndtering og udlevering af pengesedler og mønter til offentligheden, herunder institutter, hvis aktivitet består i veksling af pengesedler og mønter i forskellig valuta, som f.eks. vekselkontorer, pligt til at tage alle eurosedler og euromønter, som de ved eller har tilstrækkelige grunde til at tro er falske, ud af omløb og overgive dem til de kompetente nationale myndigheder.
- (2) Der findes ingen fælles metode til sikring af, at falske mønter spores og tages ud af omløb. Dette indebærer risiko for, at falske mønter og andre euromøntlignende genstande, der i bedragerisk hensigt eller ved en fejltagelse sættes i omløb, viderebenyttes og derved skaber forvirring og øver skade på offentligheden.
- (3) I forbindelse med autentificeringen af mønter ved automatiseret sortering bliver en række genstande afvist, bl.a. falske mønter og ægte euromønter, som er uegnede til at være i omløb. Ægte mønter, der er uegnede til at være i omløb, indleveres også til de kompetente myndigheder af virksomheder og enkeltpersoner.
- (4) Der findes ingen fælles regler for, hvorledes de nationale myndigheder skal håndtere og indløse sådanne ægte mønter, der er uegnede til at være i omløb, hvilket medfører en forskelligartet håndtering i landene i euroområdet og skaber fordrejninger ved indløsningen af sådanne euromønter.
- (5) Med henblik på at bidrage til gennemførelsen af artikel 6 i forordning (EF) nr. 1338/2001 er det ønskeligt, at der findes en metode, hvorved de i omløb værende euromønter autentificeres, og falske euromønter, euromøntlignende genstande og euromønter, der er uegnede til at være i omløb, tages ud af pengeomløbet.

- (6) For at skabe lige vilkår i forhold til ægte euromønter, der er uegnede til at være i omløb, er det ønskeligt at fastsætte retningslinjer for håndteringen og indløsningen eller ombytningen af sådanne mønter —

HENSTILLER:

DEL I

DEFINITIONER OG ANBEFALET PRAKSIS*Artikel 1***Definitioner**

I denne forordning forstås ved:

- a) »autentificering af euromønter« processen med at efterkontrollere autenticiteten af euromønter ved automatiseret elektromekanisk sortering eller manuelt. Under processen afvises falske euromønter og ægte euromønter, som er uegnede til at være i omløb, udenlandske mønter, som ligner euroen, og andre metalliske genstande som f.eks. medaljer og møntefterligninger, der ligner euromønter
- b) »euromønter, der er uegnede til at være i omløb,« ægte i omløb værende euromønter, som er beskadiget, eller hvis tekniske specifikationer og identifikationskendetegn er blevet ændret bl.a. som følge af forholdsvis lang tids omløb eller ved et uheld (dimensioner, vægt, farve, korrosion, randskader), samt forsætligt modificerede mønter, som ikke er falske mønter. Hvad angår især de tekniske specifikationer, er mønter med henblik på denne henstilling uegnede til at være i omløb, hvis en af dimensionerne adskiller sig fra den, der er specificeret for den pågældende euromønt, med mindst 0,30 millimeter og/eller vægten med mindst 5 %.

*Artikel 2***Anbefalet praksis**

Medlemsstaterne bør udføre eller overvåge autentificeringen af de euromønter, der er i omløb på deres område, i henhold til bestemmelserne i del II i denne henstilling.

Medlemsstaterne bør vedtage fælles regler for håndtering, indløsning eller ombytning af euromønter, der er uegnede til at være i omløb, i henhold til bestemmelserne i del III i denne henstilling.

⁽¹⁾ EFT L 181 af 4.7.2001, s. 6.

DEL II

AUTENTIFICERING AF EUROMØNTER

Artikel 3

Autentificerings- og afprøvningskrav

Følgende pålydender af euromønter bør som et minimum autentificeres: 2 EUR, 1 EUR, 0,50 EUR.

Autentificeringen bør udføres centralt og/eller som led i mønt-håndteringsprocessen. Med henblik herpå bør medlemsstaterne stå i kontakt med kreditinstitutterne og andre institutter, der som led i deres virksomhed håndterer kontanter, om gennemførelsen af de autentificeringsprocedurer, der er fastsat i artikel 4-6 i denne henstilling.

Mængden af euromønter, der skal autentificeres hvert år i hver af medlemsstaterne, bør mindst udgøre 10 % af den samlede nettomængde af de relevante pålydender, der er udstedt af den pågældende medlemsstat frem til udgangen af det foregående år. For at sikre, at den relevante mængde euromønter autentificeres i henhold til artikel 4-6, bør medlemsstaterne udføre kontroller hos et passende antal kreditinstitutter og andre institutter, der som led i deres virksomhed håndterer kontanter.

Artikel 4

Test til kontrol af sorteringsmaskiner

Kontrollen af sorteringsmaskiners funktion bør udføres ved hjælp af en springstest, idet der forinden eventuelt udføres en sorteringskontrol på følgende måde:

- 1) Sorteringstesten har til formål at kontrollere, at maskinen kan sortere alle pålydender af euromønter korrekt. Den finder anvendelse, når der ikke findes nationale regler for regulering af sorteringssystemet.

Ved sorteringstesten skal der benyttes mindst et hundrede ægte euromønter af hver af de pålydender, der skal testes. Disse mønter af alle pålydender sammenblandes og føres igennem maskinen tre gange.

Acceptkvoten skal være mindst 98 % i hver af testene. Ligger de ægte euromønter, der benyttes til sorterings- og springstestene, på grænsen for de tolerancer, der er specificeret for euromønterne, kan det overvejes at benytte en lavere acceptkvote.

Alle ægte mønter, der afvises af maskinen, skal testes på ny. Efter tre på hinanden følgende test skal alle ægte mønter være blevet accepteret.

- 2) Springstesten har til formål at kontrollere, at maskinen kan afvise euromøntlignende genstande, som ikke opfylder specifikationer for euromønter, især falske mønter.

Til springstesten skal benyttes prøvepartier af falske mønter med alle de relevante pålydender med en definition, der også omfatter materialer, der benyttes til at fremstille møntlignende genstande og ikke-euromønter. Til dette formål benyttes en række repræsentative møntserier, der hentes fra de lagre, der findes i de nationale møntanalysecentre (CNAC) eller Det Europæiske Tekniske og Videnskabelige Center (ETSC). ETSC definerer og ajourfører i samarbejde med de nationale møntanalysecentre disse møntserier.

De falske mønter blandes med en passende mængde ægte mønter, defineret i samarbejde med ETSC, og føres igennem maskinen tre gange. Alle falske mønter skal afvises i hver af disse test.

- 3) Under overholdelse af nationale regler skal de i denne artikel omhandlede test udføres mindst én gang om året på hver af sorteringsmaskinerne på de steder, hvor autentificeringen finder sted, i de efter artikel 3 udvalgte institutter.

Artikel 5

Muligheder for yderligere afprøvning af sorteringsmaskinerne på et nationalt møntanalysecenter eller ETSC

For at sætte fabrikkerne af sorteringsmaskiner i stand til at indhente de nødvendige oplysninger for grundindstilling af deres udstyr kan der udføres test på visse nationale møntanalysecentre, ETSC eller efter bilateral aftale i fabrikantens lokaler. Disse test skal udføres efter fremgangsmåder og på vilkår for hemmeligholdelse, der fastsættes i samarbejde med ETSC.

Efter afprøvning på et nationalt møntanalysecenter eller ETSC udstedes en sammenfattende rapport stilet til den pågældende fabrikant med kopi til ETSC. Rapporten opbevares i mindst tre år og kan anvendes til sammenligningsformål.

Rapporten skal mindst indeholde en identifikation af den afprøvede maskine, testresultaterne og en samlet vurdering, den nøjagtige sammensætning af de prøvepartier, der blev benyttet til testene, acceptkriterierne, datoen og en underskrift af den hertil autoriserede person.

De nationale møntanalysecentre og ETSC fører et register over testresultaterne for de sorteringsmaskiner, der afprøves i deres lokaler. En samlet liste over de sorteringsmaskiner, der har klaret de test, der er omhandlet i denne artikels andet afsnit, kan til orientering konsulteres på de nationale møntanalysecentre eller ETSC.

Artikel 6

Audit og rapportering

Medlemsstaterne skal føre tilsyn med de i henhold til artikel 3 udvalgte institutters evne til at autentificere euromønter på grundlag af mindst følgende elementer:

- at der foreligger en skriftlig politik og en organisation i sorteringscentret for sporing af falske euromønter, euromønter, der er uegnede til at være i omløb, og euromøntlignende genstande
- at der er udpeget uddannet personale til at gennemføre denne politik
- at der rådes over tilstrækkelige tekniske ressourcer og foreligger en oprindelig rapport fra fabrikanten med angivelse af sorteringsmaskinernes ydeevne
- at der foreligger en skriftlig vedligeholdelsesplan med henblik på at holde sorteringsmaskinerne på deres oprindelige ydeevne
- at der foreligger skriftlige minimumsprocedurer, der definerer de forskellige processer for sortering af euromønter og indlevering af falske og mistænkelige mønter til de kompetente nationale myndigheder inden for en kort tidsfrist
- at der autentificeres en vis mængde mønter.

I forbindelse med de kontroller, der er omhandlet i artikel 3, vil en let audit til overholdelse af de nationale regler kunne udføres og indberettes med udgangspunkt i ovennævnte elementer.

Medlemsstaterne skal hvert år aflægge rapport til ETSC om deres autentificeringsvirksomhed, herunder udførte kontroller og auditter, og om mængden af autentificerede euromønter og forholdet mellem hver kategori af afviste genstande og værdien af hvert sorteret pålydende i omløb.

DEL III

HÅNTERING AF EUROMØNTER, DER ER UEGNEDE TIL AT VÆRE I OMLØB

Artikel 7

Indløsning eller ombytning af euromønter, der er uegnede til at være i omløb

Hver medlemsstat skal sørge for indløsning eller eventuelt ombytning af euromønter, der er uegnede til at være i omløb, og hvis pålydende uanset den nationale møntside skal identificeres over for virksomheder, der er etableret, og borgere, der har bopæl, i den pågældende medlemsstat eller uden for euroområdet. Medlemsstaterne skal sikre, at der gælder ensartede vilkår for indløsning af mønter, der er uegnede til at være i omløb, med henblik på at tillade møntindlevering, uanset i hvilket land mønterne blev taget ud af omløb, på grundlag af den evaluering, der er omhandlet i artikel 12.

Medlemsstaterne kan beslutte at nægte at indløse forsætligt modificerede ægte euromønter, hvis dette strider mod national praksis eller tradition (manglende respekt for det afbildede statsoverhoved, manglende respekt for den udstedende myndighed osv.).

Artikel 8

Håndteringsgebyrer

Der bør principielt opkræves et håndteringsgebyr for indløsning eller ombytning af mønter, der er uegnede til at være i omløb. Dette gebyr bør være det samme i hele euroområdet og bør være på 5 % af de indleverede mønters nominelle værdi.

En mængde på op til 1 kg af de for omløb uegnede mønter pr. pålydende kan undtages fra gebyret i første afsnit hvert år for hver møntindleverende enhed.

Der kan opkræves et tillægsgebyr på 15 % af den nominelle værdi af hver møntsæk/møntboks, hvis sækken/boksen indeholder falske mønter eller udviser uregelmæssigheder, f.eks. forkert sorterede mønter, ikke-euromønter eller euromønter med et uidentificerbart pålydende eller andre afvigelser, når disse uregelmæssigheder er af et omfang, der kræver en nærmere undersøgelse i overensstemmelse med artikel 10.

Medlemsstaterne kan fastsætte generelle undtagelser fra håndteringsgebyrer i tilfælde, hvor møntindleverende enheder indgår i et tæt og regelmæssigt samarbejde med myndighederne om at tage euromønter, der er uegnede til at være i omløb, ud af omløb.

Transportomkostninger og relaterede omkostninger bæres af den møntindleverende enhed.

For falske mønter, der indleveres til myndighederne, opkræves ikke håndterings- eller andre gebyrer.

Artikel 9

Emballering af euromønter, der er uegnede til at være i omløb

Den møntindleverende enhed skal sortere mønterne efter pålydende i standardsække eller standardboks i overensstemmelse med gældende standarder i de medlemsstater, som anmodningen er rettet til. Overholdes disse standarder ikke, vil det kunne føre til afvisning af møntindleveringen.

Foreligger der ikke nationale emballeringsstandarder, skal sækkene eller boksene indeholde:

- 500 mønter for pålydenderne 2 EUR eller 1 EUR
- 1 000 mønter for pålydenderne 0,50 EUR, 0,20 EUR og 0,10 EUR
- 2 000 mønter for pålydenderne 0,05 EUR, 0,02 EUR og 0,01 EUR.

Hver sæk/boks skal bære en klar påskrift med den indleverende enheds navn, den værdi og det pålydende, den indeholder, vægten, emballeringsdatoen og sækkens/boksens nummer. Den indleverende enhed skal udlevere en emballeringsliste med en samlet oversigt over de indleverede sække/bokse.

Er den samlede mængde af euromønter, der er uegnede til at være i omløb, mindre end ovennævnte standarder, skal de for omløb uegnede euromønter sorteres efter pålydende og kan indleveres i ikke-standardiseret emballage.

Artikel 10

Kontrol i medlemsstaterne

1. Medlemsstaterne skal kontrollere de for omløb uegnede indleverede mønter for:

- den opgivne mængde i hver sæk/boks
- autenticiteten med henblik på at sikre, at der ikke forekommer falske mønter
- det visuelle indtryk for at fastslå, at de er i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 7.

2. Kontrollen af mængden af indleverede mønter udføres ved vejning af hver sæk/boks. En tolerance på fra - 2 % til + 1 % benyttes på den nominelle vægt af standardemballeringen, jf. bestemmelserne i andet afsnit i artikel 9. En tilsvarende kontrol gælder, hvis de nationale emballeringsstandarder adskiller sig fra ovennævnte standarder. Derudover skal hver sæk/boks kontrolleres for synlige uregelmæssigheder.

Overskrider sækken/boksens vægt tolerancen, skal hele møntmængden i den pågældende sæk/boks efterkontrolleres.

3. Kontrollen af autenticiteten og det visuelle indtryk kan udføres på et repræsentativt prøveparti. Som et minimum skal et repræsentativt prøveparti på 10 % af de indleverede møntmængder kontrolleres for pålydenderne 2 EUR, 1 EUR, 0,50 EUR, 0,20 EUR og 0,10 EUR.

4. Kontrollen af autenticiteten skal udføres på de prøvepartier, der er omhandlet i stk. 3, efter følgende procedurer:

- i) Ved mekanisk/automatiseret sortering skal maskinerne indstilles efter den fremgangsmåde, der er beskrevet i del II i denne henstilling.
- ii) I andre tilfælde finder de nationale møntanalysecentres kriterier anvendelse.

Spores blot én falsk mønt, skal hele møntmængden i sækken/boksen autentificeres.

5. Kontrollen af det visuelle indtryk skal udføres på de i stk. 3 anførte prøvepartier med henblik på at fastslå, om en sæk/boks udviser uregelmæssigheder som f.eks. forkert sorterede mønter, ikke-euromønter eller euromønter med et uidentificerbart pålydende. Forekommer sådanne uregelmæssigheder i et omfang, der overstiger 1 %, skal den pågældende sæk/boks kontrolleres på ny, og andelen af ikke-indløselige mønter fastslås ved brug af en af følgende metoder:

- i) Hele møntmængden i hver berørt sæk/boks undersøges manuelt på en måde, der fastsættes af de kompetente nationale myndigheder.

- ii) Et yderligere 10 %-prøveparti fra sækken/boksen ud over det prøveparti, der er omhandlet i stk. 3, kontrolleres for det visuelle indtryk. Den kombinerede andel af ikke-indløselige mønter, der optælles i de to prøvepartier, ekstrapoleres derefter ud til hele møntmængden i sækken/boksen.

Artikel 11

Information og kommunikation

Medlemsstaterne skal indsende en årlig rapport til Kommissionen og Det Økonomiske og Finansielle Udvalg (EFC) om de for omløb uegnede euromønter, som de har indløst eller ombyttet. Denne information skal indeholde oplysning om mængden af sådanne mønter og deres pålydende. Derudover vil Kommissionen regelmæssigt forelægge rapporter for EFC.

Medlemsstaterne skal sikre, at der foreligger oplysning om de arrangementer, der gælder for indløsning og ombytning, og om særlige fremgangsmåder, f.eks. emballeringsstandarder og gebyrer, på passende websteder og i passende publikationer.

DEL IV

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 12

Evaluering

Tre år efter offentliggørelsen af denne henstilling vil de gældende regler blive evalueret i lyset af de indhøstede erfaringer, bl.a. hvad angår harmoniseringen af vilkårene for indløsning og ombytning af for omløb uegnede mønter, jf. artikel 7, det hensigtsmæssige i at ophæve undtagelser fra håndteringsgebyrer, jf. artikel 8, muligheden for at etablere en modregningsordning mellem medlemsstaterne for de for omløb uegnede mønter, der indløses, og det potentielle behov for lovgivning.

Artikel 13

Adressater

Denne henstilling er rettet til de deltagende medlemsstater som defineret i artikel 1 i Rådets forordning (EF) nr. 974/98 ⁽¹⁾.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. maj 2005.

På Kommissionens vegne

Siim KALLAS

Næstformand

⁽¹⁾ EFT L 139 af 11.5.1998, s. 1.